

Iisalmen, Lapinlahden, Sonkajärven ja Vieremän kuntakeskustojen kehittämissuunnitelmat

KOKKOLA - Esimerkki keskustan kehittämissuunnitelmasta

Kokkolan keskustan kehittämissuunnitelma eroaa monista muista kehittämissuunnitelmista sillä, että kaupunkitilaa tarkastellaan eri kerrosten kautta ja kehittämiskohteita on mietitty näiden kerrosten mukaan.

Kokkolan keskustan kehittämissuunnitelmassa on aluksi määritelty kuntakeskustan visio. Tämän jälkeen seuraa nykytilakuvaus, jossa on kartoitettu kunnan vahvuudet, heikkoudet, mahdollisuudet ja uhat. Lisäksi kehittämissuunnitelmassa on kartoitettu, mitä keskustan kehittämisen eteen on aikaisemmin tehty. Työn tueksi kuntalaisille ja toimijoille on laadittu kysely kunnan kehittämistarpeista.

Jokaiselle kaupunkitilan kerrokselle on laadittu omat visiot, toimenpiteet sekä toimenpiteiden toteutuksen aikajana. Kerrokset ovat sähköinen kerros, kaupunkikulttuurin kerros, siirtymien kerros sekä fyysisen kaupungin kerros. Lopuksi on laadittu vielä toimenpidekortit eri kerrosten tavoitteille.

Siirtymien kerros:

- Jalankulkijan perspektiivi
- Kaupunkiympäristö ei melkein koskaan ole staattinen, vaan se ohjaa jalankulkijaa siirtymään paikasta toiseen.
- Viheralueet, valaistus, kyltitykset, siisteys, esteettömyys

Sähköinen kerros:

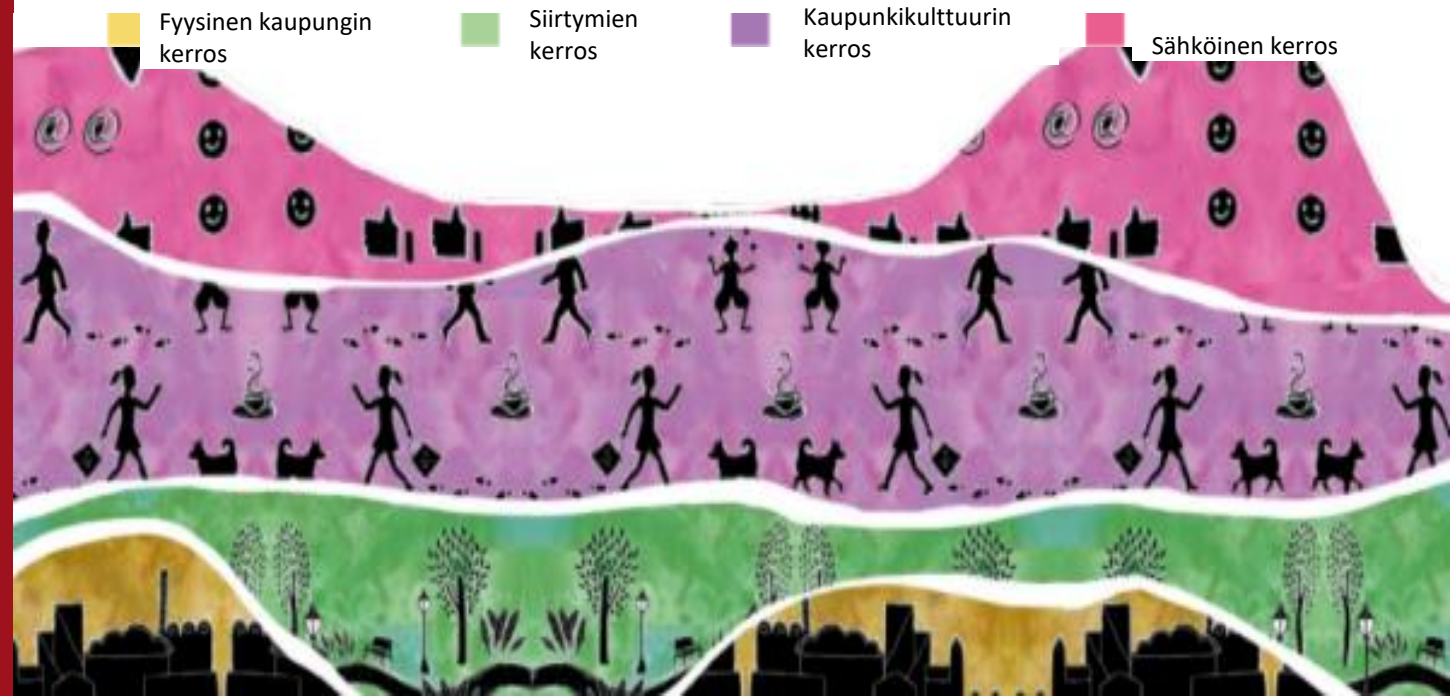
- Digitaalisuus
- Tähän kerrokseen pääsee käsiksi mm. mobiililaitteen, virtuaalilasien, Ubi-taulun ja sähköisten mainostaulujen kautta.
- Ei välttämättä silmin havaittava

Kaupunkikulttuurin kerros:

- Toimijat ja toiminnot
- Aukkaat, yrittäjät, yritykset, yhteisöt, yhdistykset, tapahtumat, matkailijat jne.

Fyysinen kaupungin kerros:

- Kaupungin fyysinen ympäristö
- Rakennusten ja rakentamisen kerros
- Tilat joissa asutaan ja toimitaan

Esimerkkejä Kokkolan toimenpidekorteista, joissa on tavoitteet eri kerroksille.

Esimerkkejä siitä, kuinka Kokkolan kehittämissuunnitelmassa on havainnollistettu kartalla kehittämiskohteita.

1. Rautatien torin rakentaminen
 2. Niemen tontin rakentaminen
 3. Atomon korttelin rakentaminen
 4. Urheilutalo-Areenan kokonaisuus sekä ruotsinkielinen peruskoulu
- * Mahdollisuuksia täydentävään rakentamiseen

- Historiallinen kauppakatu
- Bulevardi
- Kauppatori
- Galleriakehä
- Torikatu
- Pitkäsillankadun sisäpihat
- Tilakauppavyöhyke
- Rautatien tori
- Kävelykeskusta
- Kosilanyhteys
- Kulttuurikäytävä / Puistoyhteys

- Kehitettävät kaupalliset korttelit
- Kaupankäynnin ydinkorttelit

KURIKKA - Esimerkki keskustan kehittämissuunnitelmasta

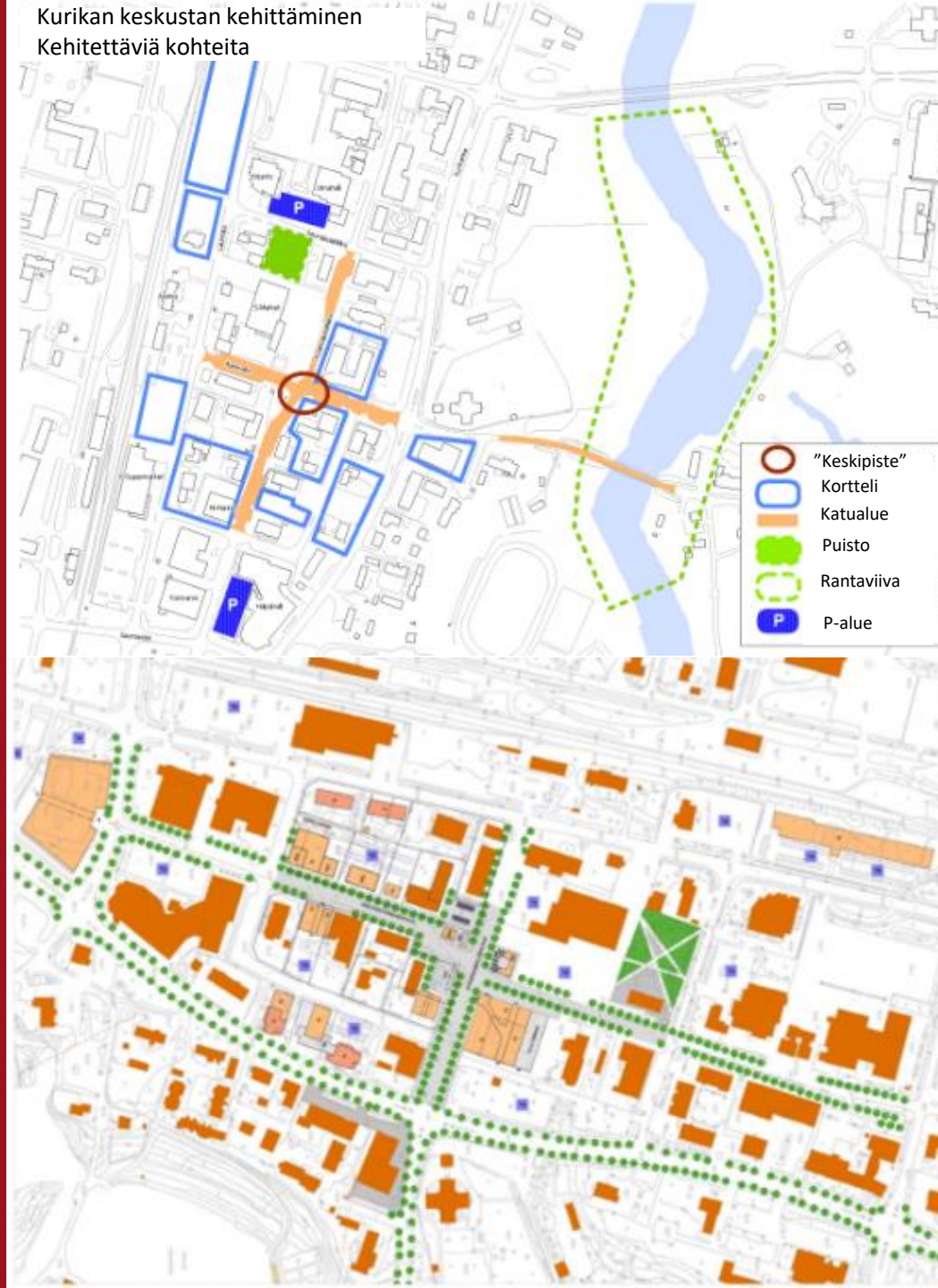
Kurikan keskustan kehittämissuunnitelma noudattelee pääpiirteittäin samoja vaiheita, kuin Kokkolan suunnitelma. Kurikassa kehittämisalueita ei ole kuitenkaan Kokkolan tavoin jaettu kaupunkitilan eri kerroksiin.

Kurikan keskustan kehittämissuunnitelman sisältö:

1. Nykytilan ja kehittämiskohteiden kartoittaminen
2. Kehittämiskohteet jaettu seuraaviin osiin:
 - Keskustaympäristön kehittäminen
 - Sisältää mm. ydinkeskustan julkisen ympäristön, pysäköinnin, liikenneympäristön
 - Kauppapalveluiden kehittäminen
 - Sisältää mm. uudet ja kehitettävät liikennetilat keskeisillä paikoilla/reuna-alueilla, torin kehittämisen, kauppapalveluiden mitoituksen
 - Joenrannan kehittäminen
 - Sisältää mm. ranta-alueen kehittämisen, urheilukeskuksen kehittämisen ja palvelut
3. Kehittämisen ohjeistukset
4. Toimenpidesuositukset eri ajankohdille:
 - Ensivaiheen toimenpidesuositukset
 - Toisen vaiheen toimenpidesuositukset
 - Ajallisesti riippumattomat toimenpidesuositukset
 - Pitkän aikavälin toimenpidesuositukset

Lähde: Kurikan keskustan kehittämissuunnitelma

Kurikan keskustan kehittäminen
Kehitettäviä kohteita

IISALMI

Kuva: Google Maps

IISALMI

MDI **VALTAKUNNALLINEN
KUNTAKYSELY**

#MDIkuntakysely

Iisalmen valttikortit:

- Palvelut lähellä, laadukkaat palvelut
- Helppo ja sujuva arki
- Viihtyisä ja turvallinen asuinympäristö
- Turvallinen, kotoisa kaupunki
- Tiivis kaupunkirakenne, sijainti Ylä-Savon keskuksena

HYVÄT PUOLET

PALVELUT:

Asukkaat tyytyväisimpiä:

- Kirjasto ja apteekki
- Kampaamo-/parturipalvelut
- Ruokakaupat
- Ulkoliikuntapaikat

Asukkaat myös tyytyväisiä:

- Sisäliikuntapaikat
- Huoltoasemat/korjaamot
- Kahvilat
- Kauneus- ja hyvinvointipalvelut
- Pankkipalvelut

VIIHTYISYYS

Asukkaat tyytyväisimpiä:

- Turvallisuus
- Siisteys
- Katuvalaistus

Asukkaat myös tyytyväisiä:

- Kausikoristelu
- Esteettömyys
- Viihtyisyys
- Liikenteen väylien riittävyys
- Autojen paikoitustilojen riittävyys

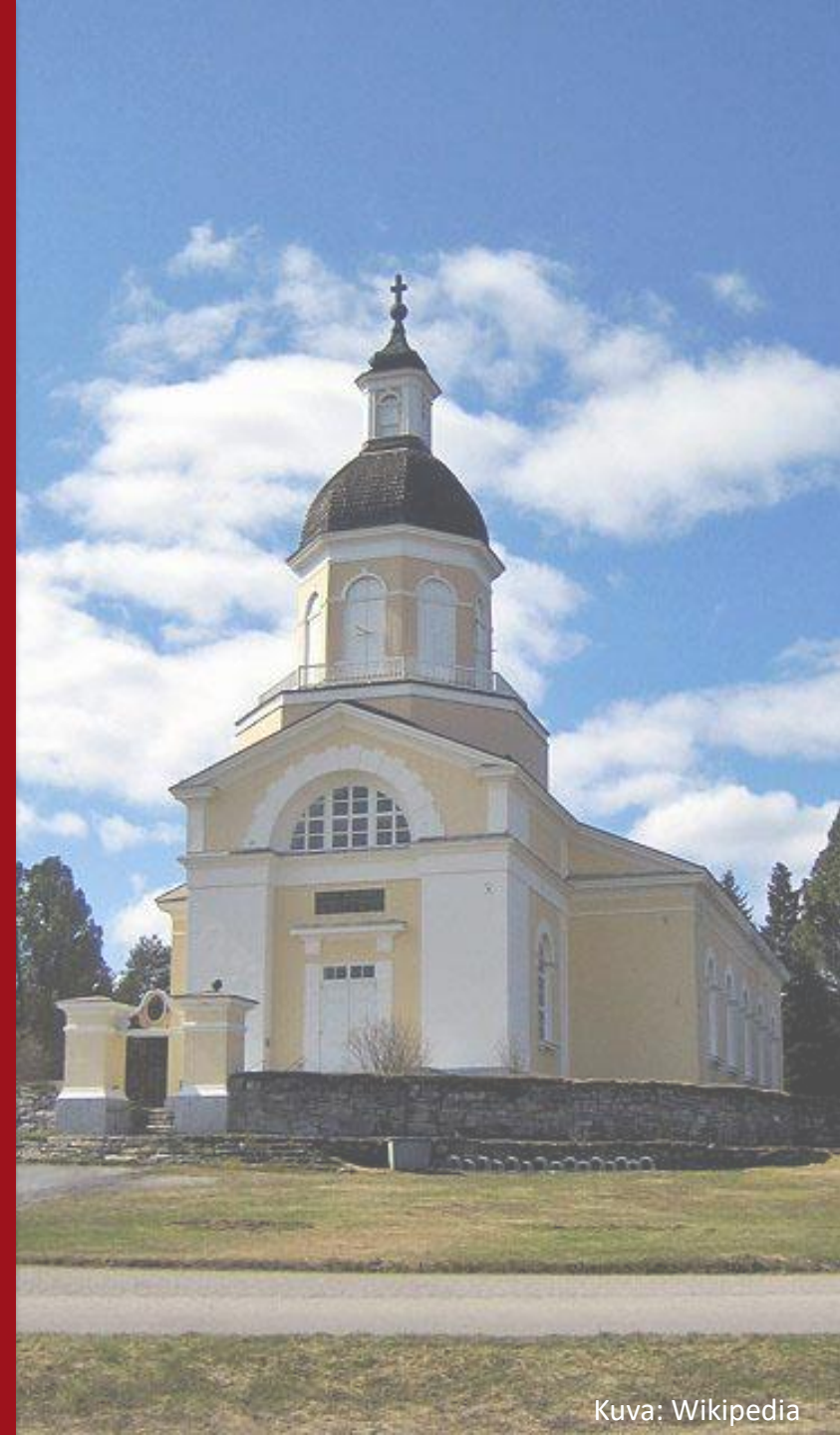
MITÄ PITÄISI PARANTAA

PALVELUT

- Julkinen liikenne
- Palvelut
- Postipalvelut
- Urheilukauppa
- Ravintolapalvelut
- Nuorisotilat/-palvelut
- Harrastusmahdollisuuksien kehittäminen (vapaa-ajan asukkaat)

VIIHTYISYYS

- Yleisen ilmeen kohentaminen:
 - Siisteys, istutukset, koristelu, julkisivujen kohentaminen, tyhjiin tiloihin toimintaa, torin kehittäminen
- Kevyen liikenteen kohentaminen
- Tapahtumatarjonnan ja palveluiden kehittäminen

IISALMESSA TÄHÄN MENNESSÄ TEHTYÄ

Ydinkeskustan kehittämissuunnitelma 2010

Ydinkeskustan kehittämissuunnitelma on laadittu vuonna 2010 ja sen tarkoituksena on ollut toimia asemakaavoituksen lähtökohtana sekä antaa tarpeen vaatiessa perusteet asemakaavan tarkistamiselle. Kehittämissuunnitelma liittyy Iisalmen ydinkeskustan täydennysrakentamiseen, liikennejärjestelyihin ja viihtyisyyteen.

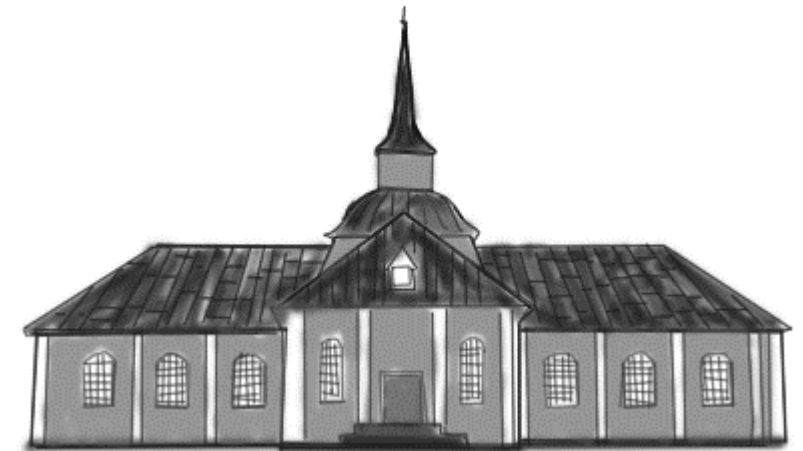
Kehittämissuunnitelmassa on kartoitettu aluksi lähtötilanne, johon sisältyy esimerkiksi liiketilojen tarpeen arviointi (erityisesti muoti ja vapaa-aika).

Tavoitteina kehittämissuunnitelmassa on ollut muun muassa tyhjiä tilojen käyttöönotto, täyttää tyhjät aukot uudisrakennuksilla sekä lisärakentaa linja-autoaseman ja torin ympäristöä. Liikenteen osalta suunnitelmassa on tavoitteena muun muassa liikenteen muuttaminen yksisuuntaiseksi osalla keskustan kaduista sekä muuttamalla Pohjolankatua läpikulkuväylästä keskustabulevardiksi.

Kaupungin elinkeino-ohjelma 2014–2017

Elinkeino-ohjelman tavoitteena on elinvoimainen Iisalmi, joka edesauttaa asukkaiden hyvinvointia sekä kaupungin ja laajemmin koko Ylä-Savon kilpailukykyä sekä vetovoimaa.

Elinkeino-ohjelmassa painopisteenä on muun muassa ”Iloisten ihmisten Iisalmi”, jonka toimenpiteet kohdentuvat **kaupunkikeskustan**, palvelutoiminnan ja matkailun kehittämiseen.

IISALMEN KESKUSTAN KEHITTÄMINEN

Iisalmen keskustan kehittämisen painopisteet ja osa-alueet:

- Tapahtumat
 - Riistamiesten kaupunkirokka
 - Linja-autoasema
- Ympäristö
 - Paloisvuoren portaiden uudistaminen
 - Katukuvan elävöittäminen
 - Näyteikkunoiden piristäminen
 - Torille telttoja
 - Sataman ympäristön ja vesistön kehittäminen
- Linja-autoaseman kehittäminen
 - Aseman ympäristön kehittäminen
 - Linja-autoaseman aukiosta toimintapuisto
- Tyhjät tilat
 - Tiedottaminen ja tapahtumat
 - Nuorille oleskelupaikka
 - Osuuskuntakokeilu
 - Pop up -myymälät

Toimenpide-ehdotukset: Tapahtumat

Riistamiesten kaupunkirokka

- ✧ Riistamiesten kaupunkirokka - tapahtuma järjestettäisiin vuosittain marraskuussa torilla.
- ✧ Tapahtuman tarkoituksena on tuoda esille luontoarvoja, lisätä tietoutta riistanhoitotyöstä ja valistaa nuoria.
- ✧ Tapahtumassa tarjoillaan kaupunkilaisille hirttejä ja lisäksi myynnissä on oheistuotteita ja riistaruokia.
- ✧ Kaupunkirokan järjestämisestä on vastuussa riistanhoitoyhdistys, joka myös luovuttaa tapahtumaan hirven.
- ✧ Muita mukanaolevia tahoja voivat olla mm. partiolaiset, toriystävät ja martat.
- ✧ Ensimmäinen kaupunkirokka järjestetään 2018 marraskuussa.

Linja-autoaseman toimintapuisto

- ✧ Linja-autoaseman toimintapuisto on hyvä paikka järjestää erilaisia uusia tapahtumia, kuten esimerkiksi liikuntatapahtumia ja isovanhempien sekä lastenlasten yhteisiä tapahtumia.
- ✧ Linja-autoaseman toimintapuistolle suunnitellaan ja luodaan tapahtumalusta, josta näkee kaikki torin tapahtumat.
- ✧ Toteutus vuonna 2020, kun toimintapuisto on valmistunut.

Toimenpide-ehdotukset: ympäristö

Paloisvuoren portaiden uudistaminen

- ♦ Ajatuksena on uudistaa täysin Paloisvuoren portaat.
- ♦ Portaiden uudistamiseen voidaan suunnitella yhteisrahoitusta, johon haastetaan kaikki mukaan.
- ♦ Eri tahot (esim. yritykset, urheiluseurat, järjestöt ja yksityiset henkilöt) voisivat ostaa yhteisrahoituksella yksittäisiä portaita, joiden ilmeen ostaja päättää. Jokaiseen portaaseen tulee ostajan nimi.
- ♦ Portaissa voidaan mahdollisuuksien mukaan hyödyntää Lunawoodin lämpöpuutuotteita.
- ♦ Portaiden uusimisen jälkeen jälkihaasteena haastetaan asukkaat liikkumaan, osallistumaan ja huolehtimaan yhdessä portaiden kunnossapidosta.
- ♦ Paloisvuoren huipulle voidaan myöhemmin myös rakentaa korkea torni, jossa saisi tehtyä viimeisen urheilurutistuksen.
- ♦ Paloisvuoren portaiden rakentaminen alkaa vuonna 2018.

Katukuvan elävöittäminen

- ♦ Iisalmen katukuvaa halutaan elävöittää hyödyntämällä kaupallisesti liikkeiden edustoja.
- ♦ Liikkeet tulevat osin ulos myymälästä, jolloin ne ovat paremmin asiakkaiden saavutettavissa.
- ♦ Tämä vaatii tiedotusta yrityksille oikeista käytännöistä sekä kannustusta kaupungin puolelta, jotta liikkeet uskaltavat ulos.
- ♦ Oheistoimintana tapahtumien järjestäminen ulkona yhdessä ympärivuotisesti.
- ♦ Mahdollisuus ja säännöt katukuvan kaupallisesta hyödyntämisestä tulee selvittää ja selvitystyö alkaa heti.

Näyteikkunoiden piristäminen

- ♦ Tällä hetkellä näyteikkunat ovat tylsän näköiset. Vaihtoehtoja näyteikkunoiden piristämiseksi ovat ikkunoiden teippaukset, näyteikkunasomistukset sekä ikkunan pitäminen näyttelytilana tai infoseinänä.
- ♦ Näyteikkunoiden kehittämiseen otetaan mukaan kaupunki, kiinteistöjen omistajat sekä liikkeiden pitäjät.
- ♦ Iisalmen siivouspäivän yhtenä teemana voisi olla näyteikkunoiden teippaukset.
- ♦ Teippaukset voidaan ostaa palveluna ja kiinteistöjen omistajat saavat itse suunnitella teippausten sisällön.
- ♦ Ensimmäinen ponnistus toukokuun 2018 siivouspäivässä.

Torille telttoja

- ♦ Tapahtumajärjestäjien käyttöön torille telttoja huonon sään turvaksi.

Sataman ympäristön kehittäminen ja vesistöjen hyödyntäminen

- ♦ Sataman ympäristöä ja vesistöjen hyödyntämistä olisi tarpeen kehittää Iisalmissa.
- ♦ Satama voisi entistä tehokkaammin toimia tapahtumapaikkana. Alueella on nyt jo tapahtumia, kuten kalamarkkinat ja soutu tapahtuma, mutta näitä pitäisi virkistää ja herättää henkiin.
- ♦ Uimarannoilla voisi järjestää enemmän toimintaa ja luoda niihin palveluita.
- ♦ Iisalmen saaret (Kumpu, Hauki ja Tannuri) ovat olleet melko vähäisellä virkistyskäytöllä ja näitä tulisi kehittää, jotta saaret houkuttelisivat enemmän ihmisiä vierailemaan niillä.
- ♦ Sataman ympäristön ja vesistöjen kehittäminen alkaa vuonna 2019.

Toimenpide-ehdotus: linja-autoaseman kehittäminen

Aseman ympäristön kehittäminen

- ❖ Alue tulee remontoida ja asemanseutua kehittää valoisammaksi ja värikkäämmäksi. Alueen yleisilmettä tulee kohentaa ja siistiä niin sisä- kuin ulkopuoleltakin esimerkiksi poistamalla turhat liput ja laput tiloista.
- ❖ Linja-autoaseman kumppanuushankkeeseen voisi kehittää kaupungin pysyvästi vuokraamia tiloja, kuten esimerkiksi odotustila ja nuorten tila.

Linja-autoaseman aukiosta toimintapuisto

- ❖ Aukiosta luodaan vähitellen toimintapuisto, jossa on kiinnostavaa tekemistä jokaiselle iästä riippumatta (esim. osallistavia uusia pelejä).
- ❖ Kehittämiseen on olemassa jo suunnitelma, mutta suunnitelman toteuttamistapaa ei ole vielä päätetty. Oleellista on saada aluksi torin perusrakenteet kuntoon.
- ❖ Suunnitteluun ja toteutukseen valjastetaan mukaan kaikki käyttäjät, nuoret mukaan lukien.
- ❖ Uudistamisessa innovatiivinen hankinta, jossa tarjoajat osallistuvat suunnitteluun. Suunnitelmassa voi olla eri hintaisia ratkaisuja, joihin on mahdollista osallistua joukkorahoituksella ja osallistaa käyttäjät valintaprosessiin mukaan. Lisärahoituksella tai joukkorahoituksella voidaan hankkia torille lisätoimintoja.

Toimenpide-ehdotus: tyhjien tilojen käyttöönotto

Tiedottaminen ja tapahtumat

- ❖ Tyhjät tilat tulee saada paremmin eri yritysten ja organisaatioiden käyttöön. Tätä pyritään edistämään lisäämällä tiedottamista tyhjiä tiloista.
- ❖ Aloittaville yrityksille järjestetään tapahtumia, joissa kerrotaan jaettujen tilojen yrityskokemuksista. Vastuussa tapahtumista esimerkiksi Elinvoimapalvelut.

Nuorille oleskelupaikka

- ❖ Nuorilla ei ole tällä hetkellä kunnollista oleskelupaikkaa lisämessä. Tavoitteena on tehdä nuorille tyhjiä tiloista oleskelupaikka/oleskelupaikkoja.
- ❖ Tyhjänä tilana voisi toimia esimerkiksi torinkulman tai linja-autoaseman tyhjä tila.
- ❖ Oleskelupaikkaan hankitaan pelejä ja muita nuoria kiinnostavia aktiviteetteja. Tässä konsultoidaan nuoria.
- ❖ Oleskelupaikan järjestämisessä mukana kaupungin nuorisotoimi ja esimerkiksi Feel me.
- ❖ Rahoitusta tähän voidaan hakea Olvi-säätiöltä tai Yritys-Veturi-rahoituksesta.

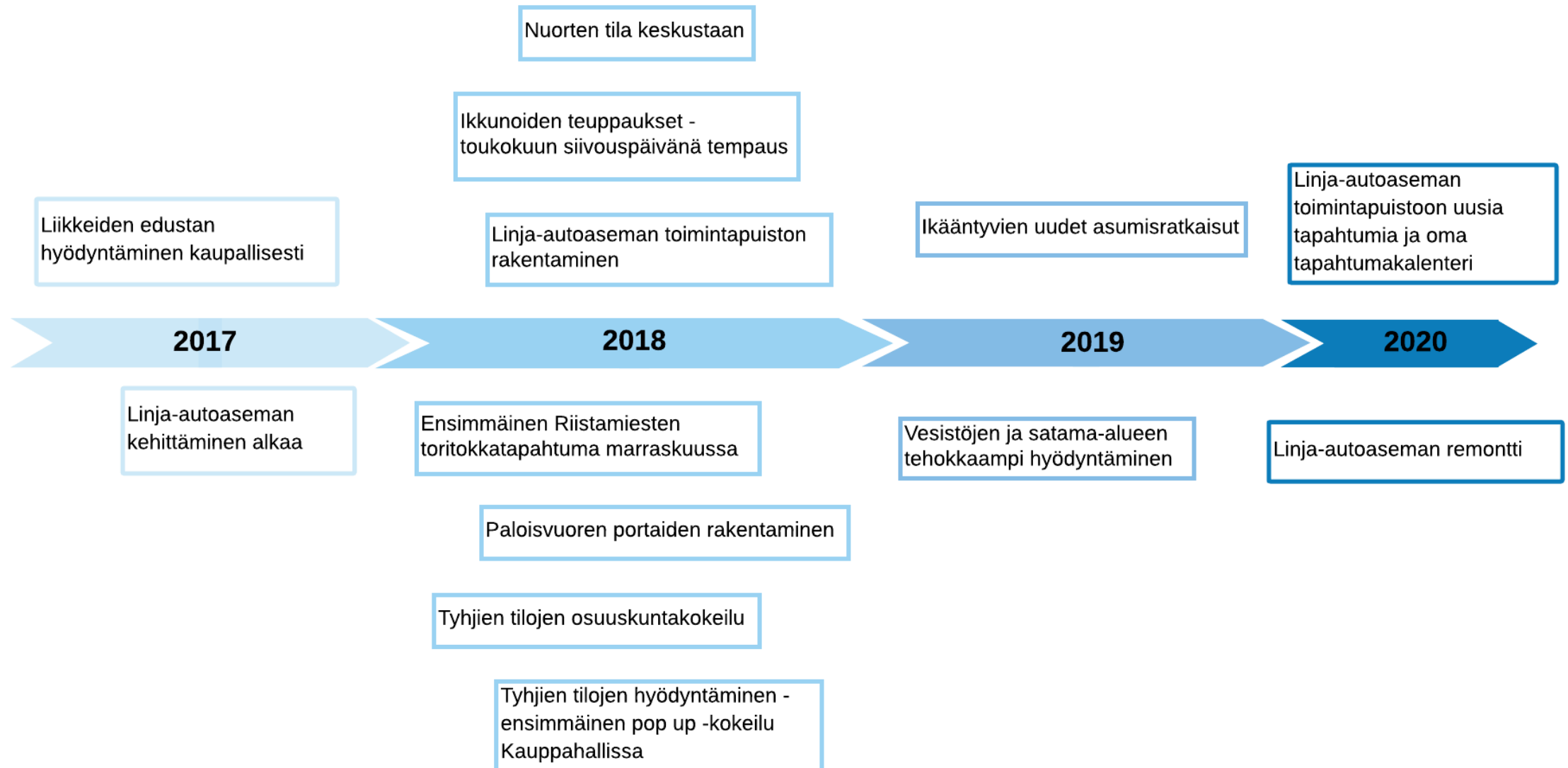
Osuuskuntakokeilu

- ❖ Tyhjien tilojen hyödyntämistä voisi kokeilla osuuskuntakokeiluissa, jossa luodaan osuuskunta yritystoiminnasta kiinnostuneille ja aloittaville yrityksille.
- ❖ Osuuskuntakokeilujen kohderyhmä mm. maahanmuuttajat, työttömät ja sivutoimiyrittäjät.
- ❖ Järjestävänä tahona osuuskuntakokeiluissa esimerkiksi Elinvoimapalvelut.
- ❖ Ensimmäinen osuuskuntakokeilu järjestetään vuonna 2018.

Pop up -myymälät

- ❖ Tapahtumien aikana sekä sesonkeina, esim. jouluna tyhjiä tiloista luodaan pop up -myymälöitä.
- ❖ Tällä hetkellä lisämessä ei ole toimivaa pop up -konseptia, joten se tulee luoda. Esimerkkiä pop up -konseptista voidaan ottaa esimerkiksi Kuopiosta.
- ❖ lisälmen kaupunki vastuussa pop up -konseptin luomisesta.
- ❖ Ensimmäinen kokeilu vuonna 2018.

IISALMEN KESKUSTAN KEHITTÄMISEN AIKAJANA

LAPINLAHTI

LAPINLAHTI

Ote visiosta

*"Viihtyisä asuinympäristö,
monipuolinen elinkeinorakenne
sekä kulttuuri ja liikunta luovat
kaikenikäisille mahdollisuuden
hyvään elämään."*

**MDI VALTAKUNNALLINEN
KUNTAKYSELY**

#MDIkuntakysely

Lapinlahden valttikortit:

- Valtatie 5
- Yrittäjäystävällisyys
- Lyhyet yhteydet kaupunkeihin

HYVÄT PUOLET

PALVELUT

Vastaajat tyytyväisimpiä:

- Kirjasto ja apteekki
- Kampaamo ja parturipalvelut
- Ruokakaupat
- Kansalaisopiston palvelut
- Ulkoliikuntapaikat

VIIHTYISYYS

Vastaajat tyytyväisimpiä:

- Turvallisuus
- Valaistus

Vastaajat myös tyytyväisiä:

- Siisteys
- Viihtyisyys
- Autojen paikoitusmahdollisuudet (lukuun ottamatta yrittäjiä)
- Nähtävyydet
- Esteettömyys
- Elinvoimaisuus
- Liikennejärjestelyt

MITÄ PITÄISI PARANTAA

PALVELUT

- Kenkä, vaate- ja urheilukauppa
- Toinen rakennus-/rautakauppa (vapaa-ajan asukkaat)
- Ravintola ja kahvila
- Uimahalli
- Kirjaston kehittäminen

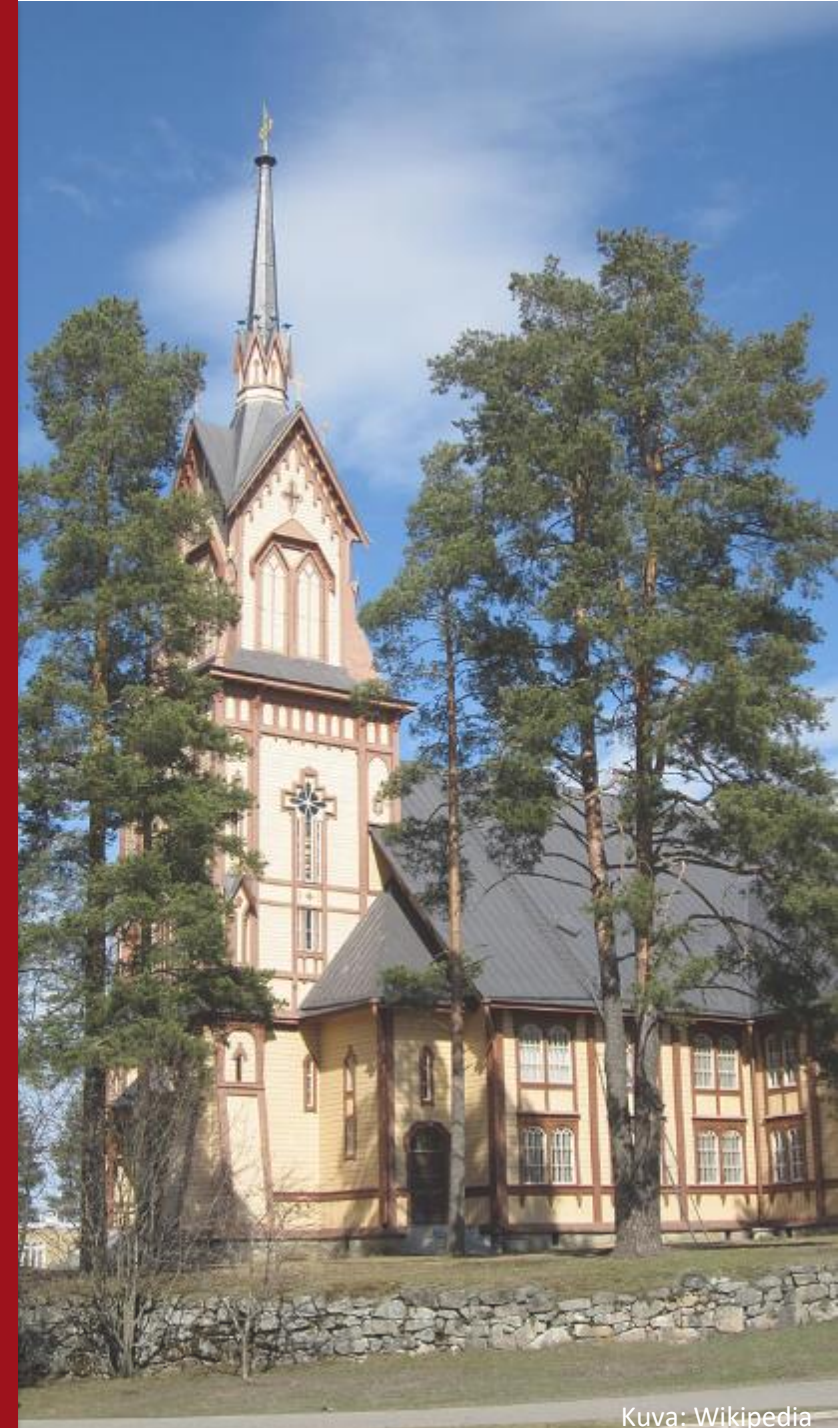
VIIHTYISYYS

- Erityisesti toivotaan yleisen ilmeen kohentamista:
 - istutukset, oleskelualue, raivaus, julkisivujen kohentaminen
- Kevyen liikenteen kehittäminen
- Tapahtumatarjonnan lisääminen
- Torin ympäristön kehittäminen
- Ajanviettomahdollisuudet

TAPAHTUMAT

Tapahtumien osalta kuntalaiset näkevät Vieremässä seuraavia kehityskohteita:

- Torin tapahtumien kehittäminen
- Tiedottamisen ja yhteistyön lisääminen
- Päällekkäisyyksien karsinta
- Tapahtumien uudistaminen, esimerkiksi Aikataika ja Juusto ja Viinijuhlat

LAPINLAHDEN KESKUSTAN KEHITTÄMINEN

Lapinlahden keskustan kehittämisen painopisteet ja osa-alueet:

- **Tori**
 - Torista kunnan elävä keskus
 - Ympäri vuotinen ympäristönhoito ja torisäännöt
 - Katutapahtumia torille
- **Palvelut**
 - Majoituspaikkojen markkinointi ja uudet majoitusratkaisut
 - Kuljetukset tapahtumien aikaan
 - Pop up -kahvilat ja ravintolat tapahtumien aikaan
- **Taidekatu**
 - Taidekadun korostaminen
 - Viihtyisyyden parantaminen
 - Taidekadun mobiiliversio
- **Tapahtumat**
 - Muutama vuosittainen päätapahtuma
 - Tapahtumien vuosikello ja digitaalinen tapahtumakalenteri
 - Tapahtumapaikkojen kehittäminen
 - Yhteistyön lisääminen
 - Markkinoinnin ja opastuksen kehittäminen
- **Ympäristö**
 - Ympäristökävelyt
 - Leikkipuistosta kiinnostava myös aikuisille
 - Ympäristön siistimisestä säännöllistä
 - Maalaismaiseman ylläpito
 - Teemapäivä: piha ja taajama siistiksi
 - Liikennemerkkit ojennukseen
- **Info ja opasteet**
 - Nykyisen tilanteen kartoitus
 - Infopisteiden ja opasteiden lisääminen
 - TahkoNewsiin liite

Toimenpide-ehdotukset: tori

Torista kunnan elävä keskus

- ✧ Torin ympäristöstä kehitetään kunnan elävä keskus ja toria halutaan korostaa kunnan maisemassa.
- ✧ Tällä hetkellä Lapinlahden torilta puuttuu perusinfrastruktuuria, kuten esiintymislava ja vessat. Nämä tulee saada kuntoon. Torin valaistusta ja paikoitusta tulee myös kohentaa.
- ✧ Vuonna 2018 torin kunnosta tehdään katselmus ja toria kehitetään nykyisillä resursseilla. Vuonna 2019 torin kehittämiseen laaditaan yleissuunnitelma

Ympäri vuotinen ympäristönhoito ja torisäännöt

- ✧ Ympäristönhoidosta tehdään ympäri vuotista ja jatkuva. Lisäksi torille laaditaan kaikkien noudattamat torisäännöt. Torisäännöt laaditaan vuonna 2018.

Katutapahtumia torille

- ✧ Torilla aletaan järjestämällä erilaisia katutapahtumia, kuten esimerkiksi katusähly ja joulutori joulun aikaan. Ensimmäiset tapahtumat pidetään vuonna 2018.

Toimenpide-ehdotukset: palvelut

Majoituspaikkojen markkinointi ja uudet majoitusratkaisut

- ✧ Olemassa olevien majoituspaikkojen markkinointia lisätään, jotta niistä oltaisiin paremmin tietoisia.
- ✧ Kartoitetaan uusien majoituspaikkojen tarvetta. Esimerkiksi karavan-alueille voisi olla kysyntää.
- ✧ Yrityksiä pyritään ottamaan mukaan investoimaan majoituspaikkoihin ja niiden markkinointiin. Majoituspaikkojen markkinointi ja uusien kartoittaminen ovat pidemmän aikavälin toimenpiteitä ja näiden suunnittelu aloitetaan vuonna 2020.

Kuljetukset tapahtumien aikaan

- ✧ Tapahtumien yhteydessä kokeillaan kylien välistä kuljetusta vuonna 2018. Myös pitkään haaveillun kyläjunan toteuttamismahdollisuutta selvitetään.

Pop up -kahvilat ja ravintolat tapahtumien aikana

- ✧ Tapahtumien aikana kokeillaan pop up -kahviloita ja ravintoloita, jotka toisivat keskustaan lisää elämää ja vireyttä. Tämän osalta tiedottamisen tulee olla aktiivista, jotta eri tahot tietävät mahdollisuudesta olla mukana. Ensimmäinen kokeilu vuonna 2018.

Toimenpide-ehdotukset: taidekatu

Taidekadun korostaminen

- ✧ Lapinlahden keskustassa kulkee taidekatu, jonka varrella on useita teoksia. Taidekatua ei kuitenkaan tällä hetkellä tuoda tarpeeksi esille, minkä takia se on haastava löytää.
- ✧ Taidekatua korostetaan ja se merkitään tarkemmin maastoon, karttoihin ja metsiin.
- ✧ Toteutus vuonna 2018.

Viihtyisyyden parantaminen

- ✧ Valaistus on tällä hetkellä taidekadulla kehno. Valaistusta parannetaan viihtyvyyden lisäämiseksi. Lisäksi reitin varrelle lisätään penkkejä.
- ✧ Toteutus vuonna 2018.

Taidekadun mobiiliversio

- ✧ Taidekadusta tehdään myöhemmin mahdollisuuksien mukaan mobiiliversio.

Toimenpide-ehdotukset: tapahtumat

Muutama vuosittainen päätapahtuma

- ✧ Kunnassa keskitytään muutamaaan kuntarajat ylittävään vuosittaiseen päätapahtumaan.
- ✧ Pyritään siihen, että eri kuntien päätapahtumat olisivat aikataulutettu eri ajankohdille, jotta vältetään tapahtumien keskinäinen kilpailu.
- ✧ Muutaman suuremman tapahtuman lisäksi kunnassa järjestetään kuitenkin myös pienempiä tapahtumia, jotka ovat pääasiassa suunnattu kuntalaisille.

Tapahtumien vuosikello ja digitaalinen tapahtumakalenteri

- ✧ Mahdollisuuksien mukaan perustetaan hanke tapahtumien vuosikellon laatimiseen sekä seudullisen digitaalisen tapahtumakalenterin luomiseen, josta näkyvät kaikki seudun tapahtumat.

Tapahtumapaikkojen kehittäminen

- ✧ Tapahtumapaikkoja (Taidemuseo Eemil, kirjasto, Taidekatu, tori, Luova Puu) tulee jatkuvasti kehittää, jotta ne säilyvät houkuttelevina paikkoina.

Yhteistyön lisääminen

- ✧ Yhteistyötä vahvistetaan edistämällä sitä, että kaikki tapahtumia järjestävät tahot tuntisivat toisensa ja voisivat auttaa toisiaan.

Markkinoinnin ja opastuksen kehittäminen

- ✧ Markkinointia ja opastusta kehitetään muun muassa lisäämällä yhteismarkkinointia. Tämän osalta liitytään osaksi Ylä-Savon matkailun ja markkinoinnin kehitystä.
- ✧ Some-kanavia hyödynnetään aktiivisemmin ja sovitaan yhteisistä käytännöistä, jotta voitaisiin hyödyntää Tahkon matkailijavirtoja ja saada näistä osa vierailemaan myös Lapinlahdella.

Lapinlahden vuotuiset tapahtumat:

- Talvi: Paulin Taival, Kallen kisat
- Kevät: Toukokausi
- Kesä: Yömaraton, Eliittikisat, juusto- ja viini juhla, rallisprint, iltatorit
- Syksy: Aikataika, Lapsellisten Lapinlahti, syystoripäivät

Lisäksi Taidemuseo Eemilin ympärivuotiset näyttelyt ja tapahtumat

Toimenpide-ehdotukset: ympäristö

Ympäristökävelyt

- ♦ Lapinlahdella pyritään järjestämään 3–5 vuoden välein ympäristökävely, joka sisältää ympäristön tarkastelua molemmissa taajamissa.
- ♦ Ympäristökävelyn järjestämisessä ovat mukana mahdollisuuksien mukaan kuntalaiset, yhdistykset ja esimerkiksi ELY.
- ♦ Ensimmäinen ympäristökävely 2018.

Leikkipuistosta kiinnostava myös vanhemmille

- ♦ Leikkipuistoa kehitetään niin, että se on kiinnostava sekä lapsille että aikuisille. Tätä edistetään sillä, että hankitaan aikuisten kuntoiluvälineitä Maxin leikkikentälle ja Varpaisjärven Varsanpihalle. Toteutus vuonna 2018.

Ympäristön siistimisestä säännöllistä

- ♦ Nurmikoiden niitoista, roskien keruusta sekä puistokalusteiden tehdään säännöllistä. Ympäristön säännöllinen siistiminen alkaa vuonna 2018.

Maalaismaiseman ylläpito

- ♦ Haja-alueille laaditaan ympäristöhankkeita maalaismaiseman ylläpitämiseksi. Lisäksi selvitetään, onko jo olemassa hankkeita taajama-alueiden ympäristön hoitoon.
- ♦ Toteutus vuonna 2019.

Teemapäivä: piha ja taajama siistiksi

- ♦ Ympäristön hoitoon osallistetaan mukaan kuntalaiset ja muut yhteisöt. Tähän liittyen aletaan vuosittain järjestämään siivoukseen liittyvää teemapäivää, jossa tarkoituksena on hoitaa oma tontti ja taajama siistiksi.
- ♦ Ensimmäinen teemapäivä vuonna 2018.

Liikennemerkkit ojennukseen

- ♦ Yhdeksi ympäristön viihtyvyyttä haittaavaksi tekijäksi on tunnistettu liikennemerkkien vandalisointi ja niiden kääntely väärin suuntiin. Liikennemerkkit pyritään pitämään esteettisesti suorina ja näyttämään oikeaan suuntaan.

Toimenpide-ehdotukset: infot ja opasteet

Nykyisen tilanteen kartoitus

- ♦ Opastusmerkkien nykyinen tilanne kartoitetaan ja kartoituksen jälkeen opasteiden kunnostus aloitetaan.
- ♦ Opasteiden tilanteen kartoitus aloitetaan vuonna 2018.

Infopisteiden ja opasteiden lisääminen

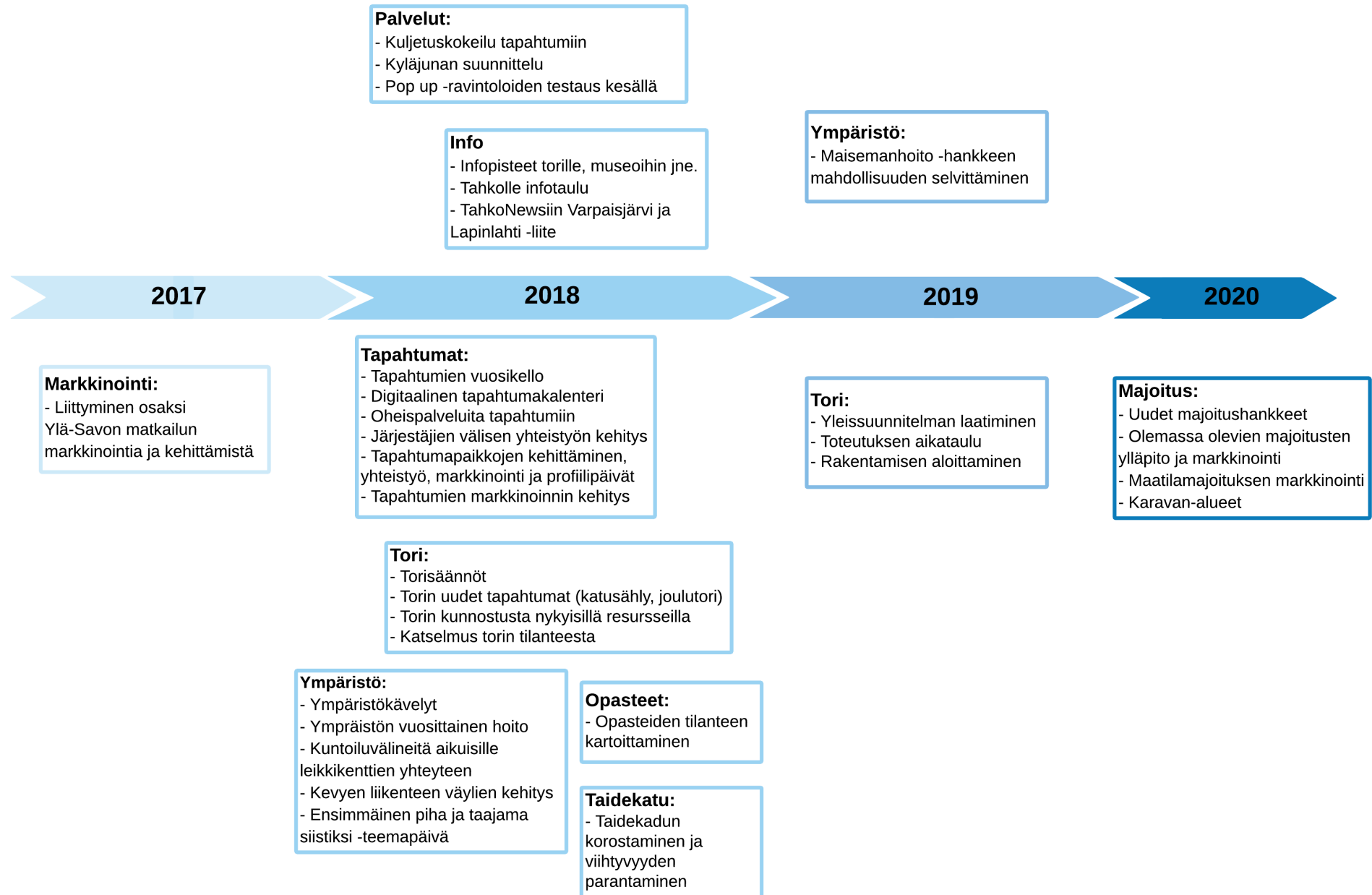
- ♦ Infopisteitä on tällä hetkellä melko vähän ja niitä tulee lisätä asemille ja museoihin.
- ♦ Tahkolle sijoitetaan opastaulu, josta selviää, kuinka Lapinlahdelle ja Varpaisjärvelle pääsee.
- ♦ Tämä tehdään vuonna 2018.

TahkoNewsiin liite

- ♦ Selvitetään, voiko TahkoNewsiin saada oman Varpaisjärvi ja Lapinlahti -liitteen, jonka kautta niitä voisi markkinoida.
- ♦ Tämä tehdään vuonna 2018.

LAPINLAHDEN KUNTAKESKUSTAN KEHITTÄMISEN AIKAJANA

SONKAJÄRVI

SONKAJÄRVI

MDI VALTAKUNNALLINEN KUNTAKYSELY

#MDIkuntakysely

Sonkajärven valttikortit:

- Peruspalvelut kunnossa, päivahoito, koulut, terveystalvelut
- Elinvoima
- Ihana asuinympäristö palveluineen
- Hyvä asuntotilanne

Kuntastrategia:

"Sonkajärven vahvuutena on kaunis, turvallinen ja inhimillisen kokoinen asuinympäristö"

HYVÄT PUOLET

PALVELUT:

Aukkaat tyytyväisimpiä:

- Kirjasto ja apteekki
- Sisä- ja ulkoliikuntapaikat
- Ruokakaupat

Aukkaat myös tyytyväisiä:

- Kansalaisopisto
- Pankkipalvelut
- Kulttuuritarjonta
- Kampaamo-/parturipalvelut
- Postipalvelut
- Tietoliikenneyhteydet

VIIHTYISYYS

Aukkaat tyytyväisimpiä:

- Turvallisuus, paikoitustilojen riittävyys, esteettömyys

Aukkaat myös tyytyväisiä:

- Siisteys
- Katuvalaistus ja kevyen liikenteen väylät

MITÄ PITÄISI PARANTAA

PALVELUT

- Kahvila/leipomopalvelut
- Kauppapalvelut (vaatekaupat, erikoisliikkeet)
- Huoltoasemapalvelut

VIIHTYISYYS

- Yleisen ilmeen kohentaminen:
 - Istutukset, vihreys, istutusten hoito
 - pusikoiden ja nurmialueiden siistiminen
- Teiden kunto ja katujen hoito
- Elinvoimaisuus ja vireys

TAPAHTUMAT

Tapahtumien osalta kuntalaiset näkevät Vieremässä seuraavia kehityskohteita:

- Tapahtumien koordinoitua ja yhteensovittamista
- Lisää näkyvyyttä ja mainostamista
- Ympäri vuotisia tapahtumia tasaisemmin
- Lisää uusia tapahtumia, kuten toritapahtumia, talvitapahtumia, musiikkitapahtumia, liikuntatapahtumia sekä lasten ja lapsiperheiden tapahtumia

SONKAJÄRVEN KESKUSTAN KEHITTÄMINEN

Sonkajärven keskustan kehittämisen painopisteet ja osa-alueet:

- **Ympäristö**
 - Kylänraitin kohentaminen
 - Mustikkasuon ja Kangaslammin virkistysalueen kehittäminen
 - Kotimuseoalueen uudistaminen
- **Palvelut**
 - Seniorikeskus Mosaiikin ympäristön kehittäminen
 - Vaihtoehtoisia hoitopaikkoja ja asumisratkaisuja
- **Tori**
 - Torin kehittäminen

Toimenpide-ehdotukset: ympäristö

Kylänraitin kohentaminen

- ❖ Kylänraitin viihtyvyyttä lisätään, jotta siitä tulisi luokseen vetävä ja kiinnostava paikka.
- ❖ Viihtyvyyden lisäämiseksi uudistetaan kylänraitin viheralueita. Aluksi viheralueiden uusimisesta tehdään esiselvitys, koska edellisestä selvityksestä on jo paljon aikaa.
- ❖ Kylänraitin tasoa nostetaan ja sen kehittämiseen otetaan kunta ja ELY-keskus. Viihtyvyyttä voidaan nostaa viheralueiden uudistamisen lisäksi esimerkiksi valaisemalla kiinteistöt led-tekniikalla ja energiaa säästävillä valoilla. Lisäksi raitille voidaan lisätä seinämaalauksia tai kuvia eukonkannosta ja muista tapahtumista.
- ❖ Kylänraitin kohentaminen aloitetaan vuonna 2018.

Mustikkasuon ja Kangaslammin virkistysalueen kehittäminen

- ❖ Mustikkasuon alueesta kehitetään kuntalaisten olohuone. Tällä hetkellä Mustikkasuon alueella on pitkospuut, mutta varsinaiset puistorakenteet puuttuvat.
- ❖ Alueella suoritetaan myös raivauksia yleisilmeen kohentamiseksi.
- ❖ Alueen kehittämisen suunnittelu aloitetaan vuonna 2018 ja Yritys-Veturi-rahoitushakemus tehdään vuonna 2019.
- ❖ Myös Kangaslammin virkistysalue uudistetaan ja siitä kehitetään kesäkeidas.

Kotimuseoalueen uudistaminen

- ❖ Kotiseutumuseoalue uudistetaan ja aktivoidaan, koska se alkaa olla aikansa elänyt. Pihalle rakennetaan amfiteatterimaista istuinrakennetta, jossa voidaan pitää esimerkiksi kesäteatteria ja lauluiltoja. Lisäksi ympäristön pusikoita raivataan.
- ❖ Kotiseutumuseon alueen kehittämiseen alkaa vuonna 2020 ja siihen haetaan Yritys-Veturi-rahoitusta.

Toimenpide-ehdotukset: palvelut

Seniorikeskus Mosaiikin ympäristön kehittäminen

- ♦ Seniorikeskus Mosaiikin ympäristöä kehitetään vielä enemmän senioriasumiseen soveltuvaksi. Tämä tarkoittaa sitä, että lounaskahvilan ympäriltä 400–500 metrin säteellä löytyy kaikki elinkaaripalvelut. Mosaiikin alueen kehittämistä suunnitellaan vuosina 2018–2019 ja alueen rakentaminen pyritään aloittamaan vuonna 2020.
- ♦ Palveluiden tulee säilyä ja olla vanhusten saavutettavissa, jotta vanhukset jäävät asumaan alueelle. Tämän osalta on jo olemassa esisuunnitelma, mutta suunnitelma päivitetään ja sen eri osallistujatahot katsotaan läpi.

Vaihtoehtoisia hoitopaikkoja ja asumisratkaisuja

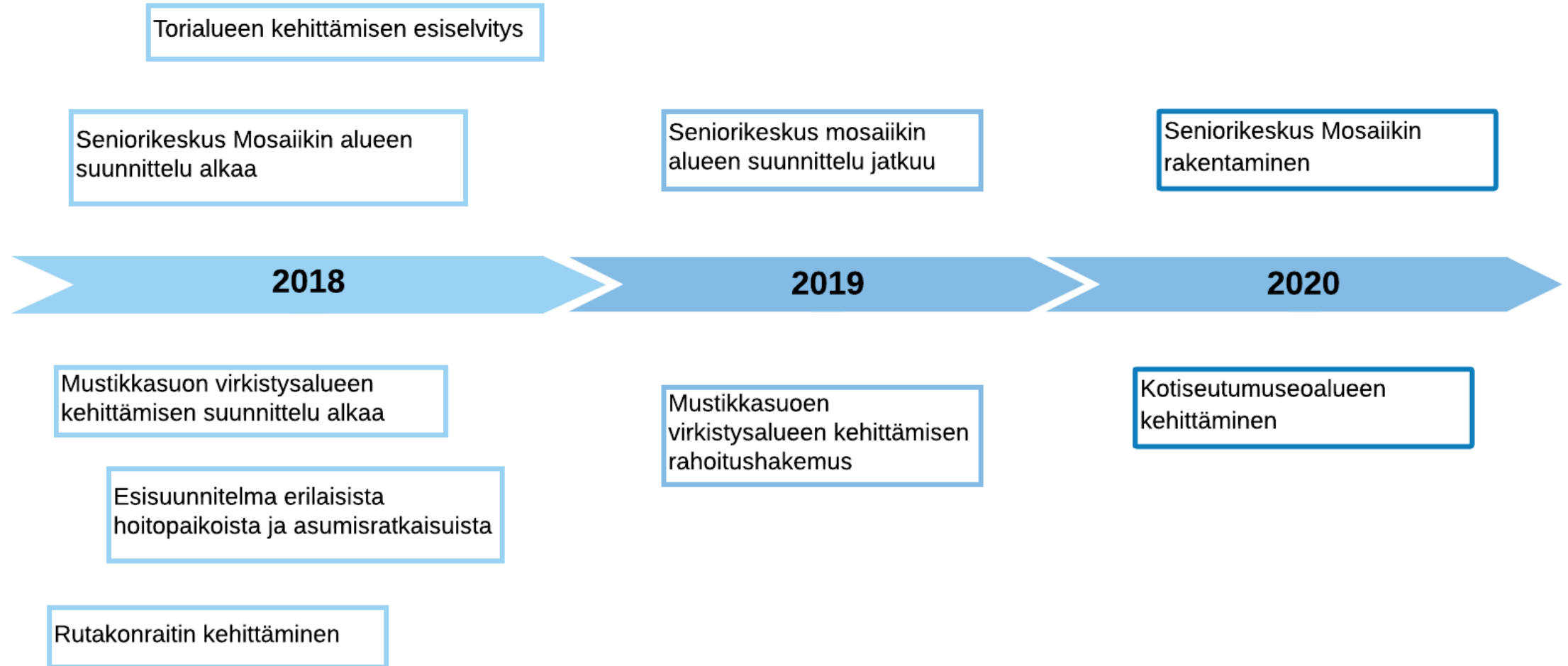
- ♦ Sote-palveluiden tullessa pyritään siihen, että vanhuksille on erilaisia hoitopaikkoja ja asumisratkaisuja. Tämä on kaikkein kiireellisin kehitettävä asia ja tästä pyritään tekemään esisuunnitelma vuonna 2018.

Toimenpide-ehdotukset: tori

Torin kehittäminen

- ♦ Sonkajärven torista kehitetään houkutteleva ja oleiluun kannustava paikka. Tällä hetkellä Sonkajärvellä ei ole kunnollista torialuetta.
- ♦ Torialueen kehittämisen mahdollisuuksista tehdään esiselvitys vuonna 2018.

SONKAJÄRVEN KUNTAKESKUSTAN KEHITTÄMISEN AIKAJANA

VIEREMÄ

VIEREMÄ

MDI VALTAKUNNALLINEN KUNTAKYSELY

#MDIkuntakysely

Vieremän valttikortit:

- Turvallinen
- Hyvät peruspalvelut
- Hyvä asuinympäristö
- Kuntalaiset

HYVÄT PUOLET

Palvelut

Vastaajat tyytyväisimpiä:

- Kirjasto
- Apteekki
- Ruokakaupat
- Postipalvelut
- Kampaamo- ja parturipalvelut

Vastaajat myös tyytyväisiä:

- Sisä- ja ulkoliikuntapaikat
- Tietoliikenneyhteydet

Viihtyisyys

Vastaajat tyytyväisimpiä:

- Turvallisuus
- Paikoitustilojen riittävyys

Vastaajat myös tyytyväisimpiä:

- Katuvalaistus
- Siisteys
- Liikennejärjestelyt
- Esteettömyys
- Kausikoristelut

MITÄ PITÄISI PARANTAA

Palvelut

- Kahvila- ja ravintolapalvelut
- Vaatekauppa
- Nuorisotilat/nuorison harrastusmahdollisuudet
- Joukkoliikenneyhteydet

Viihtyvyys

- Yleisen ilmeen ja viihtyvyyden kohentaminen
 - Istutukset, liikkeiden ulkoasut, vanhat röttelöt pois, puistomaisuus
- Torin ja torielämän kehittäminen
- Teiden ja katujen kunnostus
- Kevyen liikenteen huomioon ottaminen

Tapahtumat

Tapahtumien osalta kuntalaiset näkevät Vieremässä seuraavia kehityskohteita:

- Lisää nuorille suunnattuja liikuntatapahtumia ja kirpputoritapahtumia
- Laajempaa tiedottamista
- Kohisevan Kokan, Kyläpäivien ja Meijerin montun lauluillan uudistus

Maankäytön kehityskuvassa havaitut kehittämiskohteet:

- Epäviihtyisät katunäkymät
- Kerrostaloja keskustaan
- Vesistöt näkyväksi osaksi taajamaa
- Torin alue ongelmallinen
- Vanhojen rakennusten entisöinti

VIEREMÄSSÄ TÄHÄN MENNESSÄ TEHTYÄ

”Valovoimainen Vieremä 2040”

Vieremän maankäytön kehityskuvan on tehnyt Oulun yliopiston arkkitehtuurin laitos vuonna 2016 Maankäytön kehityskuva on hyvin kattava suunnitelma kunnan keskustan kehittämiseksi.

Suunnitelmassa on tehty aluksi kattava analyysi kunnan kehityshistoriasta ja kaavoituksesta sekä lähtötilanneanalyysi kunnasta. Työn aikana on laadittu taustaksi asukaskysely Vieremän kunnalle ja lähialueille sekä pidetty teemahaastatteluita kunnan yksityisille maanomistajille. Kyselyllä on kartoitettu näkemyksiä Vieremän maankäytön suunnittelusta, vetovoimatekijöistä sekä toiminnallisesta ja rakennetusta ympäristöstä.

Tausta-analyysien pohjalta on tehty tarkka ehdotus siitä, kuinka Vieremän kirkonkylää tulisi kehittää. Kehittämiskohteita ovat muun muassa tapahtumatori, josta on tarkoituksena luoda koko kunnan keskus. Lisäksi kehittämiskohteita ovat esimerkiksi uusi satama, vesistöjen parempi hyödyntäminen sekä linja-autoaseman korvaaminen kiinteistöillä.

Lähde: Valovoimainen Vieremä 2040

VIEREMÄ KESKUSTAN KEHITTÄMINEN

Vieremän keskustan kehittämisen painopisteet ja osa-alueet:

- **Ympäristö**
 - Yleisilmeen parantaminen
 - Risukoiden raivaukset
- **Tori**
 - Valovoimainen Vieremä 2040
- **Infot**
 - Infotauluilla lisää vierailijoita
- **Tapahtumakalenteri**
 - Torin kehittäminen

Toimenpide-ehdotukset: ympäristö

Yleisilmeen parantaminen

- ♦ Vieremän kunnan yleistä ilmettä ja siisteyttä parannetaan. Nykyisellään alueen ympäristö on melko karua. Erityisen tärkeä alue on Oulunkyläntien kylälle johtava tie, koska tässä kohdassa ohikulkija havaitsee ensimmäisen kerran Vieremän.
- ♦ Yleisilmettä ja viihtyvyyttä parannetaan istutuksilla, teiden kunnossapidolla ja puistojen paremmalla hoidolla. Kuoppaiset kadut ja tiet korjataan.
- ♦ Siisteyden ylläpidosta tulee saada jatkuvaa, eikä vain kertaluontoista toimenpidettä.
- ♦ Yleisilmeen parantaminen alkaa vuonna 2018.

Risukoiden raivaukset

- ♦ Satama-alueen risukot raivataan. Jokivarren alueen toiselle puolelle on tulossa paljon uusia omakotitaloja, joiden edestä risukot myös raivataan ja näin saadaan lammen ympäristö siistiksi.
- ♦ Risukoiden raivaus aloitetaan heti.

Toimenpide-ehdotukset: tori

Valovoimainen vieremä 2040

- ♦ Torin kehittämiseksi on tehty kehittämissuunnitelma ”Valovoimainen Vieremä 2040”, jonka Oulun yliopiston arkkitehtuurin laitos on laatinut.

Toimenpide-ehdotukset: Infot

Infotauluilla lisää vierailijoita

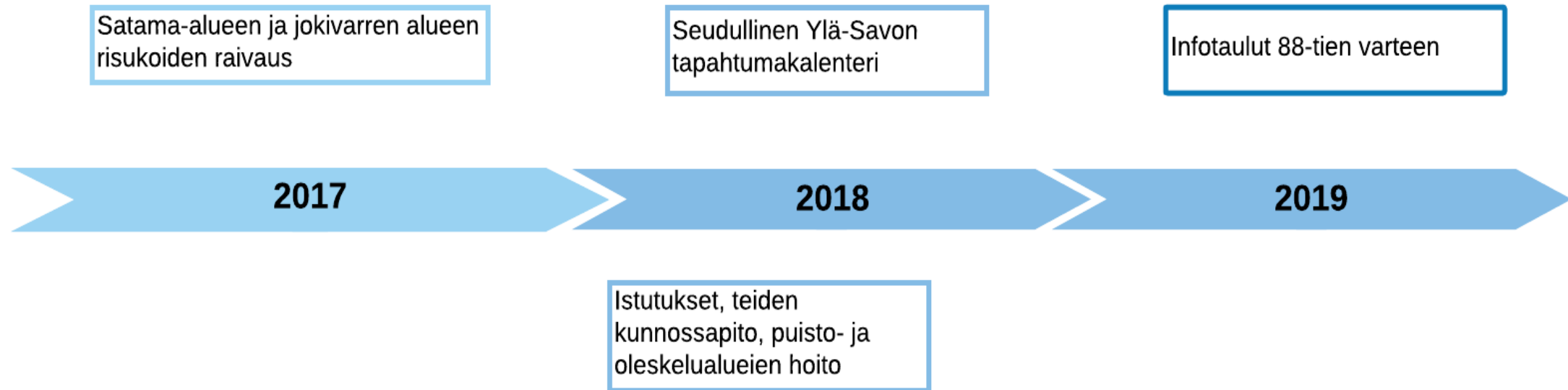
- ♦ Vieremään johtavalle tielle sijoitetaan infotaulu muutama kilometri ennen kunnan rajaa sekä pohjoisesta että etelästä tultaessa. Tällä pyritään lisäämään vierailijoiden määrää Vieremällä.
- ♦ Infotauluun lisätään vetonaula, esimerkiksi alennuskoodi, jolla saisi ennestään houkuteltua lisää vierailijoita kuntaan.

Toimenpide-ehdotukset: tapahtumakalenteri

Seudullinen tapahtumakalenteri

- ♦ Edistetään seudullisen tapahtumakalenterin kehittämistä, mistä näkee kaikki lähiseudun kuntien tapahtumat.
- ♦ Seudullista tapahtumakalenteria kehitetään yhdessä lähikuntien kanssa, jotta välttyttäisiin päällekkäisyyksiltä.
- ♦ Seudullisen tapahtumakalenterin teko vuonna 2018.

VIEREMÄN KUNTAKESKUSTAN KEHITTÄMISEN AIKAJANA

TEESEJÄ YLÄ-SAVON KUNTAKESKUSTOJEN KEHITTÄMISEEN

YLÄ-SAVON KUNTIEN KESKUSTOJEN TULEE
VETÄÄ, PYSÄYTTÄÄ JA PITÄÄ
– TÄMÄ ON PIDETTÄVÄ NÄKÖKULMANA
KEHITTÄMISESSÄ JA OHJAAVANA
PERIAATTEENA KAIKISSA KUNTIEN
PÄÄTÖKSISSÄ

YLÄ-SAVOSSA VAHVUUTENA ON
YHTEISÖLLISYYS
– JATKOSSA JOUKOT ON KOOTTAVA
KAIKISTA KUNNISTA KUNKIN KUNNAN
PROFIILIN JA TAPAHTUMIEN TAAKSE
(TUETAAN KOKO YLÄ-SAVON ELÄVYYTTÄ
JA VETOVOIMAA)

KUNTIEN ON AVAUDUTTAVA ALUSTANA
YHÄ ROHKEAMMILLE JA
EROTTUVIMMILLE AVAUKSILLE
– HYVÄLLÄ TAVALLA OUTO VETÄÄ
PUOLENSA.

KOKEILEMALLA KEHITTÄMINEN ANTAA
MAHDOLLISUUDEN EPÄONNISTUA, JA
ONNISTUA!
– TILAPÄISYYS LUO PARHAIMMILLAAN
HOUKUTTELEVIA HUNAJAPURKKEJA
KESKUSTOIHIN.

Oli ilo!